

RADNI MATERIJAL - NASTAVA POVIJESTI USMJERENA PREMA OBRAZOVNIM ISHODIMA

STRUČNI SKUPOVI ZA NASTAVNIKE POVIJESTI

RIJEKA - ZAGREB, 7. DO 11. SIJEČNJA 2013.

TEMA: *UZROCI I TIJEK PRVOGA SVJETSKOG RATA*

Popis očekivanih ishoda učenja na tri razine: osnovnoškolskoj, srednjoškolsko-strukovnoj i gimnazijskoj

CILJEVI I ISHODI UČENJA U NASTAVNOM PROGRAMU/KURIKULUMU:

Učenik će biti sposoban:

- 1. Demonstrirati razumijevanje višestrukih uzroka Prvog svjetskog rata i to na način da:**
  - a. *analizira* važnost ekonomskog i političkog suparništva, etničkih i ideoloških sukoba, militarizma i imperijalizama kao temeljnih uzroka rata (**analiza višestrukih uzroka**)
  - b. *analizira* stupanj u kojemu su klasni i drugi socijalni sukobi u Europi pridonijeli izbijanju rata (**analiza višestrukih uzroka**)
  - c. *procijeni* načine na koje je opće povjerenje u znanost, tehnologiju i materijalni napredak utjecao na stavove o mogućnostima rata između europskih država (**postavljanje povijesnih pitanja**)
  - d. *analizira* strmoglavni ulazak u rat i čimbenike koji su pretvorili sukob u pozicijski i iscrpljujući rat (**analiziranje uzročno-posljedičnog niza**)

PRIMJERI UČENIČKIH POSTIGNUĆA ZA GORE NAVEDENE CILJEVE I ISHODE UČENJA U DNEVNOJ PRIPREMI:

1. Učenici će *odigrati ulogu prema ovom scenariju*: članovi Antante i Centralnih sila su u situaciji da moraju zatražiti pomoć jedne od svojih članica i pri tome raspravljaju kako savezi funkcioniraju ili su funkcionirali i to kroz slijedeća pitanja: *Što su prednosti, a što nedostaci vojno-političkih saveza? Koje su zemlje sačinjavale Antantu i Centralne sile uoči rata?*
2. Učenici će *objasniti upotrebom piramidalnog (hijerarhijskog) modela kako su se pojedine članice dva vojno-politička saveza uključile u rat nakon atentata u Sarajevu koji se uskoro pretvorio u sukob svjetskih razmjera.*
3. Učenici će *odgovoriti na pitanja koristeći se povijesnim zemljovidom Europe i JZ Azije* *Koja su se bojišta otvorila 1914. godine? Zašto se rat pretvorio u pozicijski, te predložiti planove i mjere koji su mogli prekinuti pozicijski rat.*

4. Učenici će *napisati* kratak sastavak uz pomoć slijedećih pitanja: *Kako je nacionalizam ugrožavao ravnotežu snaga među velikim silama? Zašto se nacionalizam smatrao jednim od uzroka Prvog svjetskog rata?*
5. Učenici će *nacrtati* grafikon koji prikazuje dugoročne uzroke Prvog svjetskog rata služeći se podacima iz udžbenika.
6. Učenik će *napisati* govor kojim brani poziciju i stajalište odabrane zemlje uoči rata (tri vodeće svjetske sile) služeći se ponuđenim trima tekstovima.
7. Učenici će *ocijeniti* sustav vojno-političkih saveza kroz koje su pojedine nacije u Europi tražile zaštitu svojih teritorijalnih i ekonomskih interesa služeći se povijesnim zemljovidom i grafičkim prikazima.
8. Učenici će *objasniti* ulogu nacionalizma i militarizma u izbijanju rata odgovarajući na slijedeća pitanja: *Kako se rat proširio izvan europskih granica i postao svjetski rat? Koje su mjere mogle biti poduzete kako bi se izbjegao rat?*
9. Učenici će *napisati* sastavak o stajalištu i razlozima ulaska u rat jedne od zemalja Antante ili Centralnih sila u kolovozu 1914. godine služeći se natuknicama koje su dobili.
10. Učenici će *analizirati* fotografije i slike ratnih scena u namjeri da se objasni priroda rata u Europi.
11. Učenici će *objasniti* uz pomoć slika i fotografija ratnih scena, kako je tehnološki razvoj pridonio brutalnosti Prvog svjetskog rata.
12. Učenici će *preispitati* povijesne podatke u primarnim i sekundarnim izvorima, uključujući brzojave koje su izmijenili njemački car Wilhelm II i ruski car Nikola II kako bi pronašli argumente za ulazak u rat koje su pružili politički lideri.
13. Učenici će uz pomoć teksta *ocijeniti* stajališta koja su zauzeli u odnosu na rat socijalistički vođa Jean Jaures (Žan Žore), francuski predsjednik Raymonda Poincare i članovi desničarske *Action Francaise* (*Francuska akcija*).
14. Učenici će nakon čitanja određenih tekstova *napisati* sastavak o idealističkom stajalištu nekih javnih osoba o napretku znanosti i tehnologije i u sastavku odgovoriti na pitanja: *jesu li ti idealisti mogli spriječiti Europu da se uplete u svjetski rat te u kojoj mjeri su Europljani sebe uvjeravali da je svjetski rat nezamisliv?*
15. Učenici će uvidom u Schlieffenov plan *objasniti* njegove posljedice.
16. Učenici će *objasniti*, uvidom u slikovni materijal i plakate, uspjeh propagande koje su vodile velike sile kako bi utjecale na svoje kolonijalne posjede i neutralne države da podrže njihove ratne napore.